

P.Z. br. 80

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/110

URBROJ: 65-24-9

Zagreb, 5. prosinca 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 5. prosinca 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana, dr. sc. Terezu Rogić Lugarić i dr. sc. Davora Zoričića, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-01/57
URBROJ: 50301-05/14-24-8

Zagreb, 5. prosinca 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o doprinosima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike Stipu Župana, dr. sc. Terezu Rogić Lugarić i dr. sc. Davora Zoričića, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

2. PREDSJEDNIK
dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
ZAKONA O DOPRINOSIMA

Zagreb, prosinac 2024.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18., 33/23. i 114/23.), u članku 7. stavku 1. točki 22. riječi: „iznose poreza i prireza porezu“ zamjenjuju se riječima: „iznos poreza“.

Točka 31. mijenja se i glasi:

„31. osoba koja se prvi put zapošljava jest fizička osoba koju poslodavac po osnovi ugovora o stručnom osposobljavanju za rad prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja nema evidentiran staž u mirovinskom osiguranju, odnosno ima evidentiran staž do osam dana (uključujući i osmi dan) po osnovi drugog dohotka, osim po osnovi roditelja koji obavlja roditeljske dužnosti, niti je staž mirovinskog osiguranja ostvarila kod inozemnog nositelja obveznoga mirovinskog osiguranja;“.

U točkama 33. do 35. riječi: „iznose poreza i prireza porezu“ zamjenjuju se riječima: „iznos poreza“.

U točki 39. riječi: „i prireza porezu“ brišu se.

Točka 54. mijenja se i glasi:

„54. osoba koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu jest fizička osoba koju poslodavac po osnovi ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje, a do dana sklapanja ugovora o radu nije imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme;“.

Članak 2.

U članku 20. stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 3.

U članku 36. stavci 4. i 5. brišu se.

Članak 4.

U članku 115. stavku 3. riječi: „kunsku vrijednost“ zamjenjuju se riječju: „euro“.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 5.

Poslodavac koji je započeo koristiti oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobu koja se prvi put zapošljava i/ili za mladu osobu prema odredbama Zakona o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14.,

115/16., 106/18., 33/23. i 114/23.) nastavlja koristiti oslobođenje sukladno odredbama toga Zakona.

Članak 6.

Poslodavac koji koristi ili je iskoristio oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme prema članku 7. stavku 1. točki 31. Zakona o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18., 33/23. i 114/23.) može koristiti oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu na neodređeno vrijeme sukladno članku 1. stavku 5. ovoga Zakona i ako sklopi s istom osobom ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Članak 7.

Ministar financija uskladit će Pravilnik o doprinosima („Narodne novine“, br. 2/09., 9/09. – ispravak, 97/09., 25/11., 61/12., 86/13., 157/14., 128/17., 1/19., 43/23., 143/23. i 14/24. - ispravak) s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 8.

Ministarstvo financija će u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti vrednovanje ovoga Zakona.

Članak 9.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2025.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Zakon o doprinosima („Narodne novine“, br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18., 33/23. i 114/23., u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje sva pitanja vezana uz doprinose kao što su: vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnovice za obračun i način njihova utvrđivanja, obveza i način obračunavanja, obveza plaćanja i rokovi za uplatu, obveza izvješćivanja, jedinstveni nazivi osiguranja te druga pitanja vezana uz poslove prikupljanja doprinosa.

Zakon, zbog svoje široke primjene, mora biti usklađen sa zakonima koji uređuju obvezna osiguranja. Tako je zakonski tekst usklađen s propisima o mirovinskom osiguranju i obveznom zdravstvenom osiguranju, o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj, o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti i Pomorskim zakonikom.

Od donošenja Zakona dogodile su se brojne izmjene i dopune istog, između ostaloga, na temelju antirecesijskih mjera iz 2009. godine snižen je koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna Republike Hrvatske i to s 1,2 na 0,8 te je uveden dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po stopama 1% i 3% na mirovine ostvarene prema propisima o mirovinskom osiguranju Republike Hrvatske.

Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2013. godini odredbe Zakona usklađene su s uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Nadalje, od tada se uvodi poslodavcima – obveznicima zapošljavanja osoba s invaliditetom, sukladno odredbama tada važećeg Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom („Narodne novine“, broj 157/13.), plaćanje doprinosa za zapošljavanje po stopi od 1,7%. Propisani su jednostavniji načini utvrđivanja obveza doprinosa obveznicima doprinosa za njihovo osobno osiguranje na način da osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost same utvrđuju obvezu doprinosa putem obrasca JOPPD, osobama s profesionalnim statusom obveza se utvrđuje „trajnim“ rješenjem, a pomorcima – članovima posade broda u međunarodnoj plovidbi obveza se utvrđuje nakon isteka kalendarske godine. Propisan je i postupak provedbe plaćanja doprinosa koji je do tada bio uređen odredbama Uredbe o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa na temelju radnog odnosa („Narodne novine“, br. 49/12., 31/14. i 143/14.). Uvedena su oslobođenja prilikom obračuna obveze doprinosa za mlade osobe do 30 godina života s kojima poslodavac sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na način da je za te osobe propisana samo obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i to u razdoblju do pet godina od početka zaposlenja. Izmjenama i dopunama Zakona napravljenim u 2016. godini povećan je koeficijent za utvrđivanje minimalne mjesečne osnovice s 0,35 na 0,38, a kako bi se iznos minimalne mjesečne osnovice uskladio s iznosom minimalne plaće. Nadalje, ukinuta su izuzeća od obveze doprinosa po osnovi drugog dohotka prema autorskim i umjetničkim naknadama te prema primicima koje ostvaruju umirovljenici. Također su smanjene stope doprinosa za primitke po osnovi drugog dohotka i druge djelatnosti i to doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti s 20% odnosno 15% na 10% odnosno 7,5%, doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje s 5% na 2,5%

te doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 7,5%. Osim navedenoga, osobama u radnom odnosu koje su istovremeno kod poslodavca članovi uprave trgovačkog društva ili izvršni direktori trgovačkog društva ili izvršni upravitelji zadruga propisana je mjesečna osnovica za obračun doprinosa u visini osnovice propisane za osiguranike po osnovi obrta ako se ne isplaćuje plaća ili se isplaćuje plaća niža od propisane. Izmjenama i dopunama Zakona iz 2018. godine ukinuti su doprinos za zapošljavanje po stopi 1,7% i doprinos za zaštitu zdravlja na radu po stopi 0,5% te je povećan doprinos za zdravstveno osiguranje s 15% na 16,5%. Također je uvedena godišnja razlika obveze doprinosa članovima uprave, izvršnim direktorima trgovačkih društava, likvidatorima i upraviteljima zadruga koji nisu osigurani po toj osnovi te je uređena obveza doprinosa za sezonske radnike u poljoprivredi koja se plaća putem vrijednosnog kupona.

Izmjenama Zakona iz 2023. godine ukinute su antirecesijske mjere iz 2009. godine na način da je koeficijent za izračun osnovice za obračun doprinosa samostalnim umjetnicima kojima se doprinosi plaćaju na teret sredstava državnog proračuna povećan s 0,8 na 1,2 te je ukinut dodatni doprinos za zdravstveno osiguranje po osnovi mirovine.

Također je izmjenama i dopunama Zakona iz 2023. godine uvedeno umanjenje mjesečne osnovice za obračun doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti osiguranicima po osnovi radnog odnosa radi omogućavanja većeg raspoloživog dohotka osiguranicima po osnovi radnog odnosa koji imaju niže dohotke odnosno koji imaju nultu ili veoma nisku poreznu obvezu. Umanjenje je propisano za osiguranike po osnovi radnog odnosa čija je ukupna mjesečna bruto plaća do 1.300,00 eura. Umanjenje za bruto plaće do 700,00 eura je fiksno i iznosi 300,00 eura. Za bruto plaće od 700,01 eura do 1.300,00 eura iznos umanjenja mjesečne osnovice izračunava se kao umnožak koeficijenta 0,5 i razlike od 1.300,00 eura i ukupnog iznosa bruto plaća za određeni mjesec.

Nadalje, istim izmjenama i dopunama Zakona uređen je porezni tretman primitka po osnovi nagrade za dobro obavljenju uslugu (napojnicu) u sustavu doprinosa za obvezna osiguranja na način da se tako ostvareni primitak izuzeo od obveze doprinosa po osnovi drugog dohotka. Isto tako, odredbe o osnovama osiguranja usklađene su s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, te su se odredbe o obvezi doprinosa za udomitelje koje su bile propisane Pravilnikom o doprinosima prebacile u Zakon.

Također, usklađene su odredbe o ostalim primicima uz plaću vezane uz premije osiguranja koje poslodavac plaća za svoje radnike s odredbama Zakona o porezu na dohodak koji je na snazi od 1. siječnja 2020. Usklađene su i odredbe o dospijeću obveze doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti s odredbama propisa o porezu na dobit i propisa o porezu na dohodak. Isto tako, proširen je izbor koeficijenata za izbor više osnovice za plaćanje doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje i čija je mjesečna osnovica za obračun doprinosa propisana kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta s ciljem kako bi se samostalne obveznike doprinosa koji doprinose plaćaju prema propisanoj mjesečnoj osnovici potaklo na izbor više osnovice što bi za posljedicu imalo veće uplate u mirovinski i zdravstveni sustav.

Uredile su se odredbe koje se pozivaju na srednji tečaj kune zbog prilagodbe hrvatskog zakonodavstva uvođenju eura te su se odredbe Zakona dodatno nomotehnički uredile.

Pozitivna kretanja u gospodarstvu Republike Hrvatske očituju se povećanom aktivnošću svih sudionika u gospodarstvu. Temeljem toga, uočena su i pozitivna makroekonomska kretanja

koja se očituju u smanjenoj stopi registrirane nezaposlenosti u odnosu na prethodna razdoblja. Dobri makroekonomski pokazatelji izravno utječu, između ostaloga, na tržište rada što se projicira na povećanje zaposlenosti odnosno smanjenje stope registrirane nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

Prema podacima iz administrativnih izvora i Ankete o radnoj snazi Državnog zavoda za statistiku stopa registrirane nezaposlenosti je u 2014. godini iznosila 19,6% s 1.342.149 zaposlenih osoba, dok je stopa registrirane nezaposlenosti u 2023. godini iznosila 6,1% s 1.663.522 zaposlenih osoba. Iz navedenoga se zaključuje kako je u promatranom razdoblju došlo do značajnog smanjenja stope registrirane nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj. Zbog pozitivnih makroekonomskih pokazatelja koje se projiciraju, između ostaloga, na tržište rada pojačana je potražnja za radnicima što će za posljedicu imati dodatno smanjenje registrirane nezaposlenosti u budućem razdoblju.

Nadalje, doprinos za zdravstveno osiguranje temelji se na modelu solidarnosti, odnosno isti plaćaju svi oni koji ostvaruju primitke/dohotke i za one koji ne ostvaruju primitke/dohotke odnosno koji prema ostvarenim primicima nemaju obvezu doprinosa (npr. djeca, umirovljenici) što je u skladu s člankom 51. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 56/90., 135/97., 08/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10. i 05/14.) prema kojem je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova, u skladu sa svojim gospodarskim mogućnostima. Također, uvođenje oslobođenja od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu u trajanju do pet godina imalo je za svrhu poticanje poslodavaca na zapošljavanje mladih osoba na neodređeno vrijeme s ciljem smanjenja udjela mladih nezaposlenih osoba u ukupnom broju nezaposlenih osoba. Također, ovakvim načinom poticanja zapošljavanja cilj je bio smanjiti stopu nezaposlenosti određenih dobnih skupina radno aktivnog stanovništva. Smanjujući stopu registrirane nezaposlenosti smanjen je i udio mladih nezaposlenih osoba (od 15-29 godina) u ukupnom broju nezaposlenih osoba.

Nakon što je mjerama porezne politike i aktivne politike zapošljavanja nezaposlenost mladih prepolovljena s trendom daljnjeg smanjenja, prioritet Vlade je, sukladno Programu Vlade do 2028. godine te Nacionalnoj razvojnoj strategiji do 2030. godine, poticanje zapošljavanja na neodređeno vrijeme, osobito mladih osoba kojima je to značajno za ekonomsko osamostaljivanje. Ugovor o radu na neodređeno vrijeme, uz veće plaće, ključan je za financijsku sigurnost i kreditnu sposobnost prvenstveno mladih osoba što je važno za uspješnost mjera stambene, porezne i demografske politike.

U uvjetima visoke zaposlenosti i pada registrirane nezaposlenosti, izazov je postići i održivost zdravstvenog sustava te je potrebno urediti oslobođenje od obveze doprinosa, uz prilagodbu mjere novim okolnostima i izazovima. Potrebno je stoga regulirati oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava za osiguranika po osnovi radnog odnosa u dijelu jasnog određivanja vrste ugovora o radu s ciljem poticanja poslodavaca na zapošljavanje osoba temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme. Navedenom prilagodbom pridonijet će se daljnjem smanjenju broja ugovora na određeno vrijeme s 21% na 15%, povećanju broja ugovora na neodređeno vrijeme što su ciljevi Programa Vlade do 2028. godine.

Također, Zakon je potrebno uskladiti u dijelu pozivanja na prirez porezu na dohodak s propisima kojima je bio uređen prirez porezu na dohodak s obzirom da je isti s 1. siječnja 2024. ukinut.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Prema statističkim podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u listopadu 2024. godine broj nezaposlenih osoba je oko 86 tisuća, a broj izdanih radnih dozvola za strane radnike 176 tisuća, 2014. godine kada je uvedeno oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu broj nezaposlenih osoba prelazio je 300 tisuća.

Iz navedenoga je razvidno da je stopa nezaposlenosti u promatranom razdoblju značajno pala, a kako se makroekonomska situacija znatno poboljšala te je povećana potražnja za radnom snagom potrebno je redefinirati postojeće olakšice u sustavu doprinosa. Isto će se postići prilagodbom i redefiniranjem prava na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobe koje se prvi put zapošljavaju, uključujući i mlade, na način da ugovor o radu mora biti sklopljen na neodređeno vrijeme, bez obzira na prethodni staž mirovinskog osiguranja.

Nastavkom poticanja prvo zapošljavanja na neodređeno vrijeme pridonijet će se sigurnijem zapošljavanju, osobito mladih, uz daljnje smanjenje broja ugovora na određeno vrijeme.

Prikaz izračuna obračuna plaće za osiguranika po osnovi radnog odnosa mladu osobu na iznos prosječne bruto plaće u Republici Hrvatskoj za razdoblje od siječnja do svibnja 2024. godine prema podacima Državnog zavoda za statistiku:

Opis	Iznos (EUR)	
	2024.	2025.
BRUTO PLAĆA	1.781,00	1.781,00
I. OBRAČUN DOPRINOSA		
1. Osnovica za obračun doprinosa (bruto plaća)	1.781,00	1.781,00
2. Iznos umanjenja mjesečne osnovice za MO I. stup	0,00	0,00
3. Mjesečna osnovica za MO I. stup (1.-2.)	1.781,00	1.781,00
4. Doprinosa za MO I. stup (3.x15%)	267,15	267,15
5. Doprinosa za MO II. stup (1.x5%)	89,05	89,05
6. Ukupno doprinosa za MO (4.+5.)	356,20	356,20
II. POREZNA OSNOVICA		
1. Primitak (bruto plaća)	1.781,00	1.781,00
2. Izdatak (doprinosa za MO)	356,20	356,20
3. Dohodak (1.-2.)	1.424,80	1.424,80
4. Osobni odbitak	560,00	600,00
5. Porezna osnovica (3.-4.)	864,80	824,80
III. OBRAČUN POREZA		
1. Iznos porezne osnovice	864,80	824,80
1.1. osnovica za primjenu niže stope (do 4.200,00 EUR /5.000,00 EUR)	864,80	824,80
1.2. osnovica za primjenu više stope (iznad 4.200,00 EUR/ 5.000,00 EUR)	0,00	0,00
2. Ukupno porez (Osijek)	172,96	164,96
2.1. porez po nižoj stopi (20%)	172,96	164,96
2.2. porez po višoj stopi (30%)	0,00	0,00

IV. NETO PLAĆA	1.251,84	1.259,84
BRUTO PLAĆA	1.781,00	1.781,00
Doprinos za ZO (1.x16,5%)	0,00	293,87
UKUPNI TROŠAK POSLODAVCA	1.781,00	2.074,87

Iz navedenog prikaza vidljivo je kako ukidanjem oslobođenja od obveze doprinosa za mladu osobu neće imati utjecaja na iznos neto plaće radnika. Trošak poslodavca po osnovi plaće ovisi o iznosu bruto plaće, ali na iznos bruto plaće od 1.781,00 eura trošak plaće će se povećati za 293,87 eura budući da je ukinuto navedeno oslobođenje.

Poslodavci koji su započeli koristiti oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu zadržavaju stečena prava odnosno ovim Prijedlogom zakona uređuje se i prijelazno razdoblje korištenja prava na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu na način da poslodavci koji su započeli koristiti oslobođenje prema odredbama trenutno važećeg Zakona nastavljaju koristiti oslobođenje prema odredbama toga Zakona.

Uređivanjem pojma osobe koja se prvi put zapošljava na način da za osiguranika po osnovi radnog odnosa ugovor o radu mora biti sklopljen na neodređeno vrijeme potiče se i promiče zapošljavanje osoba na temelju ugovora o radu na neodređeno vrijeme svih zaposlenika uključujući i mladih osoba što za cilj ima veću stabilnost takvih osoba na tržištu rada te njihovu dodatnu financijsku stabilnost.

Poslodavci koji trenutno koriste oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobu koja se prvi put zapošljava prema odredbama trenutno važećeg Zakona po osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme ovim Prijedlogom zakona uređuje se da mogu koristiti oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu na neodređeno vrijeme sukladno ovom Zakonu ako sklope s istom osobom ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Vezano za poticanje rada mladih osoba ističe se da na snazi ostaju:

- **prilagođeno pravo na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobu koja se prvi puta zapošljava temeljem ugovora o radu na neodređeno vrijeme do jedne godine ako do dana sklapanja ugovora o radu nije imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme**
- **pravo na umanjene godišnjeg poreza na dohodak fizičkim osobama do 25 godina života za dohodak od nesamostalnog rada (plaću) - godišnji porez na dohodak umanjuje se za 100% razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio godišnje porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po nižoj stopi**
- **pravo na umanjene godišnjeg poreza na dohodak fizičkim osobama od 26 do 30 godina života za dohodak od nesamostalnog rada (plaću) - godišnji porez na dohodak umanjuje se za 50% razmjernog dijela porezne obveze obračunane na dio godišnje porezne osnovice na koju se plaća godišnji porez po nižoj stopi.**

Ističemo kako je tijekom 2023. godine iz državnog proračuna isplaćeno 844,8 milijuna eura što obuhvaća sredstva za transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje i sredstva za sanaciju zdravstvenih ustanova.

Ovim Prijedlogom zakona usklađuju se odredbe Zakona s propisima kojima je bio uređen prirez porezu na dohodak jer je isti s 1. siječnja 2024. ukinut.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom mijenja se točka 31. članka 7. Zakona o doprinosima na način da se pojam osobe koja se prvi put zapošljava odnosi isključivo na stručno osposobljavanje za rad, a ne više i na osiguranike po osnovi radnog odnosa. Navedeno znači da će poslodavac za osobu na stručnom osposobljavanju za rad ostvarivati pravo na oslobođenje od obveze doprinosa temeljem stavka 1. i 3. članka 43. Zakona o doprinosima u trajanju do jedne godine.

Nadalje, mijenja se točka 54. članka 7. Zakona o doprinosima na način da se briše pojam „mlade osobe“. Brisanjem pojma „mlade osobe“ ukida se oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu u trajanju do pet godina. Zbog navedenog brišu se stavci 4. i 5. u člancima 20. i 36. Zakona o doprinosima vezani za reguliranje obračuna doprinosa za mladu osobu.

Redefiniranjem i izdvajanjem osobe koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu u točku 54. članka 7. Zakona o doprinosima omogućuje se poslodavcima korištenje oslobođenja od obveze doprinosa na osnovicu pod uvjetom da osoba koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu nije imala prethodno već sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

Navedeno znači da osoba koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu može imati prethodno utvrđen staž po drugim osnovama osiguranja kao na primjer osiguranje po osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme, osiguranje po osnovi poljoprivrede, slobodnog zanimanja, obrta i drugo. Prema navedenoj mjeri poslodavac je oslobođen plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje po stopi 16,5% u trajanju do jedne godine što je propisano stavcima 2. i 3. u člancima 20. i 36. Zakona o doprinosima.

U ostalim odredbama iz ovoga članka briše se prirez porezu na dohodak čime se Zakon usklađuje s propisima kojima je bio uređen prirez porezu na dohodak, a koji je ukinut s 1. siječnja 2024.

Uz članak 2.

Ovim člankom ukida se pravo na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu (do 30 godina života) za osiguranika po osnovi radnog odnosa.

Uz članak 3.

Ovim člankom ukida se pravo na oslobođenje od obveze doprinosa na mladu osobu (do 30 godina života) za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika.

Uz članak 4.

Ovim člankom usklađuje se odredba Zakona sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 5.

Ovim člankom se uređuje da poslodavci koji su započeli koristiti oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobu koja se prvi put zapošljava i/ili za mladu osobu prema odredbama trenutno važećeg Zakona nastavljaju koristiti oslobođenje prema odredbama toga Zakona.

Uz članak 6.

Ovim člankom se uređuje da poslodavci koji su koristili ili trenutno koriste oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za osobu koja se prvi put zapošljava prema odredbama trenutno važećeg Zakona po osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme mogu koristiti oslobođenje od

obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu na neodređeno vrijeme sukladno ovom Zakonu i ako sklope s istom osobom ugovor o radu na neodređeno vrijeme u trajanju do jedne godine.

Na primjer ako poslodavac „A“ za radnika „BB“ koristi oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme prema trenutno važećem Zakonu o doprinosima može koristiti oslobođenje od obveze doprinosa prema ovome Zakonu ako s radnikom „BB“ sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 7.

Ovim člankom daje se ovlast ministru financija da u roku 90 dana od dana stupanja na snagu uskladi Pravilnik o doprinosima s odredbama ovoga Zakona.

Uz članak 8.

Ovim člankom predlaže se propisati da će Ministarstvo financija u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona provesti vrednovanje ovoga Zakona.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu predloženoga Zakona nisu potrebna dodatna sredstva.

Prilagodba mjere oslobođenja od obračuna doprinosa na osnovicu za mladu osobu dovest će do povećanja prihoda proračuna Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu 80 milijuna eura za 2025. godinu, 160 milijuna eura za 2026. godinu i 240 milijuna eura za 2027. godinu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona, koji je raspravljen u prvom čitanju u Hrvatskome saboru, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su određene razlike kao posljedica promišljanja predlagatelja u cilju poboljšanja odredbi Konačnog prijedloga zakona.

Dodatno se uređuje točka 31. članka 7. Zakona na način da se definira pojam osobe koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o stručnom osposobljavanju za rad.

Mijenja se točka 54. članka 7. Zakona odnosno uređuje se pojam osobe koja se prvi put zapošljava na način da za osiguranika po osnovi radnog odnosa ugovor o radu mora biti sklopljen na neodređeno vrijeme.

Uređuje se prijelazna i završna odredba vezana za korištenje prava na oslobođenje od obveze doprinosa na osnovicu za poslodavce koji su koristili ili trenutno koriste oslobođenje za osobu koja se prvi put zapošljava prema odredbama trenutno važećeg Zakona po osnovi ugovora o radu na određeno vrijeme da isti mogu koristiti oslobođenje od obveze doprinosa za osobu koja se prvi put zapošljava po osnovi ugovora o radu na neodređeno vrijeme sukladno ovom Zakonu i ako sklope s istom osobom ugovor o radu na neodređeno vrijeme u trajanju do jedne godine.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO TE RAZLOZI NEPRIHVATANJA

Boris Lalovac – Klub zastupnika SDP-a navodi da poslodavci poručuju da će zbog ukidanja oslobođenja od obveze doprinosa na osnovicu za mladu osobu spuštati plaće mladim radnicima. Navedena konstatacija poslodavaca ne stoji iz razloga što poslodavci koji su već zaposlili mladu osobu i koriste oslobođenje od obveze doprinosa nastavljaju koristiti oslobođenje i nakon 1. siječnja 2025. prema pravilima i do isteka roka prema trenutno važećem Zakonu o doprinosima.

Barbara Antolić Vupora navodi da bi poreznim izmjenama trebalo smanjiti jaz između plaća u Hrvatskoj i EU te uspostaviti balans između plaća i profita.

Zastupnica predlaže model gdje bi se obveza poreza na dobit, koji je među najnižima od 10%, mogla smanjiti te na taj način stimulirati poslodavca, ako bi poslodavci svojim radnicima isplaćivali plaće višeg iznosa. Na taj način poslodavci bi imali direktni interes povećati plaće svojim radnicima. S obzirom da se visina bruto plaće kao i porez na dobit ne uređuju odredbama Zakona o doprinosima isto nije moguće riješiti izmjenama navedenog Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 7.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. djelatnost obrta samostalna je djelatnost obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti upisana u obrtni registar, sukladno propisima o obrtu, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;
2. brisana;
3. djelatnost slobodnog zanimanja samostalna je djelatnost fizičke osobe koja je po osnovi obavljanja te djelatnosti obvezno osigurana, a ta je djelatnost:
 - 3.1. upisana u registar tijela državne uprave mjerodavnog za izdavanje odobrenja fizičkim osobama za obavljanje profesionalne djelatnosti, sukladno posebnim propisima, ili je
 - 3.2. upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja na osnovi članstva u strukovnoj udruzi ili strukovnoj komori ili na njezin zahtjev;
4. djelatnost poljoprivrede i šumarstva samostalna je djelatnost fizičke osobe upisana u registar tijela mjerodavnog za poljoprivredu, ili je, na njezin zahtjev, upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja te djelatnosti te je obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;
5. ostale samostalne djelatnosti jesu djelatnosti fizičkih osoba s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti upisane su u registar obveznika poreza na dohodak te su po toj osnovi obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nositelju je ta djelatnost osnovno zanimanje i po toj se osnovi, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, smatra obvezno osiguranom osobom, a to su:
 - 5.1. djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja i registracije,
 - 5.2. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
 - 5.3. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,
 - 5.4. ostale djelatnosti upisane u registar obveznika poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i po osnovi koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit;
6. druga djelatnost je samostalna djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja. Drugom djelatnošću smatra se i djelatnost samozaposlene osobe prema kojoj se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, koja se obavlja u drugoj državi članici, ako se ista obavlja istodobno uz radni odnos, odnosno zaposlenje u Republici Hrvatskoj i/ili u drugoj državi članici ili uz neku drugu osnovu osiguranja;
7. doprinos iz osnovice jest doprinos obračunan po odbitku, sadržan je u primitku, odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan, obustavlja se od primitka te je obveza osobe koja ostvaruje primitak;
8. doprinos na osnovicu jest doprinos obračunan prema propisanoj osnovici, nije sadržan u primitku odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan te je obveza sredstava isplateljca

primitka prema kojemu je obveza utvrđena ili samog osiguranika ili druge osobe kojoj je propisana obveza doprinosa u korist osiguranika;

9. drugi dohodak je primitak ili dio primitka od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak. Drugim dohotkom smatra se i primitak po osnovi kojega se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada kada ga poslodavac isplaćuje ili daje u naravi bivšem radniku ili drugoj osobi umjesto bivšeg radnika, a taj se primitak ne odnosi na naknadu za rad za trajanja radnog odnosa niti je primitak stečen unutar vremena u kojem je postojao radni odnos;

10. država članica jest država članica Europske unije, država članica Europskog gospodarskog prostora i Švicarska konfederacija;

11. inozemstvo jest područje drugih država članica iz točke 10. ovoga članka i trećih država;

12. izabrana ili imenovana osoba jest fizička osoba koja je po osnovi obavljanja dužnosti u predstavničkom ili izvršnom tijelu državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave, od strane toga tijela, prijavljena na obvezna osiguranja;

13. izaslani radnik jest:

13.1. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca izaslana u inozemstvo radi obavljanja poslova za poslodavca, a koja sukladno propisima o obveznim osiguranjima, propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju za vrijeme rada u inozemstvu ostaje u sustavu obveznih osiguranja Republike Hrvatske te

13.2. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca upućena u inozemstvo radi obavljanja dužnosti u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske i

13.3. osoba koja je od inozemnog poslodavca izaslana na rad u tuzemno društvo, a sukladno odredbama propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i odredbama međudržavnih ugovora o socijalnom osiguranju ima uređen status u osiguranju države poslodavca;

14. osnovica za obračun doprinosa iznos je, općenito, prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određeno razdoblje u osiguranju;

15. godišnja osnovica iznos je prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određenu godinu po osnovi obavljanja druge djelatnosti;

16. mjesečna osnovica propisani je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose, ovisno o osnovi osiguranja, za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju i za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

17. najniža mjesečna osnovica najniži je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju te za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

18. najviša mjesečna osnovica najviši je iznos do kojega je obveza obračunati i uplatiti doprinose za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje kada je osnovica za obračun doprinosa plaća, osim poduzetničke plaće;

19. najviša godišnja osnovica najviši je iznos do kojega je obveza uplatiti doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti po stopama iz članka 13. stavka 1. točke 1. ovoga Zakona, i to prema svim osnovama za jednu godinu;

20. mirovanje obveze doprinosa jest pravo obveznika doprinosa prema kojemu taj obveznik nema obvezu doprinosa u dijelu koji se odnosi na razdoblje, odnosno mjesec ili na dio mjeseca za koji ostvaruje pravo na naknadu plaće prema posebnom propisu, a na teret nositelja obveznih osiguranja odnosno državnog proračuna kao i u slučajevima korištenja prava na privremenu

nesposobnost za rad bez prava na naknadu plaće u skladu s propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju;

21. mirovina je primitak koji se fizičkoj osobi – umirovljeniku isplaćuje po osnovi prava iz obveznog mirovinskog osiguranja Republike Hrvatske, osim invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje umirovljenicima obvezno osiguranim po osnovi radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti;

22. naknada njegovatelju primitak je što ga isplatitelj naknade, prema posebnom propisu, isplaćuje osobi koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata, a ukupan iznos naknade (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos koji se isplaćuje toj osobi;

23. naknada plaće primitak je koji je isplaćen ili je trebao biti isplaćen osiguraniku kao pravo po osnovi obveznih osiguranja ili pravo prema posebnom propisu;

24. naknada športskom sucu i delegatu primitak je od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a isplaćuje se kao naknada za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih športskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnoga športskog saveza, na natjecanjima učeničkih i studentskih športskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova koja se, u skladu s propisima o športu, održavaju u Republici Hrvatskoj te prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog čelnika središnjeg tijela uprave nadležnog za šport;

25. naknada za autorsko pravo ili srodna prava jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

26. naknada za umjetničko djelo jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

27. nezaposlena osoba je osoba koja se kao nezaposlena vodi u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, sukladno propisima o zapošljavanju;

28. nositelji obveznih osiguranja jesu javne ustanove – zavodi koji obavljaju poslove obveznih osiguranja u skladu s propisima o obveznim osiguranjima;

29. njegovatelj je fizička osoba koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata u skladu s posebnim propisom po kojoj je osnovi i osigurana;

30. obračunska isprava je pisani dokument koji je dužan sastaviti obveznik obračunavanja doprinosa prije sastavljanja obračunske prijave (izvješća) te sadrži podatke o osiguraniku, vrsti i iznosu osnovice za obračun doprinosa, vrsti i iznosu obveze doprinosa i razdoblju na koje se osnovica i doprinosi odnose i druge podatke bitne za sastavljanje obračunske prijave;

31. osoba koja se prvi put zapošljava jest fizička osoba koju poslodavac, po osnovi ugovora o radu, odnosno ugovora o stručnom osposobljavanju za rad prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja nema evidentiran staž u mirovinskom osiguranju, odnosno ima evidentiran staž do osam dana (uključujući i osmi dan) po osnovi drugog dohotka, osim po osnovi roditelja koji obavlja roditeljske dužnosti, niti je staž mirovinskog osiguranja ostvario kod inozemnog nositelja obveznoga mirovinskog osiguranja, osim fizičke osobe iz točke 54. ovoga članka;

32. osoba kojoj je oduzeta sloboda jest fizička osoba s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojoj je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalazi se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa;

33. plaća je primitak što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u naravi ili ga je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primitka, prema

propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

34. ostali primici jesu primici što ih poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, osim plaće, isplaćuje ili daje u naravi ili ih je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu ili godini ili općenito vezano uz radni odnos prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tih se primitaka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

35. poduzetnička plaća jest primitak što ga sebi za određeni mjesec isplaćuje osiguranik po osnovi samostalnih djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka koji od tih djelatnosti utvrđuje dobit, od kojega se primitka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

36. poslodavac je poslovni subjekt za kojega radnik u radnom odnosu, u skladu s propisima o radu i drugim propisima koji uređuju radne odnose, obavlja određene poslove, te:

36.1. inozemna organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet (strano predstavništvo, podružnica, međunarodna organizacija i ustanova),

36.2. inozemna fizička osoba koja za svoje osobne potrebe zapošljava druge fizičke osobe,

36.3. diplomatska misija i konzularni ured strane države te međunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet i

36.4. diplomatski predstavnik – konzul u Republici Hrvatskoj koji za svoje osobne potrebe zapošljava hrvatske državljane;

37. poslovni subjekti su pravne osobe i tijela državne i javne uprave, tijela jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave te fizičke osobe i skupine osoba koje nemaju svojstvo pravne osobe ako su poslodavci ili ako isplaćuju primitke za koje je ovim Zakonom propisana obveza doprinosa;

38. preuzimatelj obveze poslovni je subjekt koji preuzme obvezu plaćanja doprinosa umjesto obveznika doprinosa. Preuzimatelj obveze doprinosa je i osiguranik po osnovi rada kod poslodavca s registriranim sjedištem ili mjestom poslovanja u drugoj državi članici koji je od tog poslodavca preuzeo obvezu doprinosa;

39. prosječna plaća je prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku. Sastoji se od iznosa doprinosa koji se obračunavaju iz osnovice te od iznosa poreza i prireza porezu na dohodak i od neto iznosa, a služi za izračun mjesečnih osnovica i najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice, najviše godišnje osnovice i godišnje osnovice za obračun doprinosa za razdoblje u obveznom osiguranju u godini koja slijedi iza godine na koju se prosječna plaća odnosi;

40. prosječna neto plaća je prosječni iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku i služi za utvrđivanje obveze doprinosa za razdoblje u osiguranju godine koja slijedi iza godine na koju se prosječna neto plaća odnosi;

41. puno radno vrijeme jest najviše dopušteno radno vrijeme od 40 sati tjedno, osim ako zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije određeno puno radno vrijeme ili skraćeno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno;

42. nepuno radno vrijeme jest ugovoreno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno, odnosno u trajanju kraćem od tjednog radnog vremena uređenog zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu;
43. radni odnos jest odnos poslodavca i radnika uređen propisima o radu i drugim propisima o radu koji uređuju odnose poslodavca i radnika, odnosno dužnosnika i službenika ili namještenika;
44. registar obveznika doprinosa posebna je evidencija Porezne uprave o obveznicima doprinosa i o obveznicima koji su dužni sami utvrditi obvezu doprinosa odnosno obračunati iznose doprinosa i o tome izvijestiti Poreznu upravu;
45. roditelj njegovatelj je osoba sa statusom priznatim po osnovi roditelja djeteta kojemu je zbog održavanja kvalitete života potrebno pružanje specifične njege sukladno posebnom propisu;
46. saldo doprinosa iznos je doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje dospelog a neuplaćenog ili više uplaćenog sa stanjem na dan 1. siječnja 2003. što ga je Porezna uprava preuzela od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje dospelog a neuplaćenog (dug) ili više uplaćenog (preplata) sa stanjem na dan 1. siječnja 2005. godine što ga je Porezna uprava preuzela od Središnjeg registra osiguranika;
47. službeni put u inozemstvo jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca ili isplatitelja primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak, ili po potrebi samostalne djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka, u trajanju do 30 dana neprekidno;
48. službeni boravak u inozemstvu jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca radi obrazovanja, stručnog usavršavanja ili poslijediplomskog studija odnosno zbog drugih razloga a u tom razdoblju nije prekinut radni odnos niti je prekinuto osiguranje po istoj osnovi, u trajanju duljem od 30 dana neprekidno;
49. umirovljenik je fizička osoba koja je stekla pravo iz obveznoga mirovinskog osiguranja od tuzemnog isplatitelja mirovine ili inozemnog isplatitelja mirovine sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju na starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu, obiteljsku mirovinu, privremenu invalidsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti pod uvjetom da nije zaposlena ili ne obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka. Korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koji je zaposlen ili obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka ne smatra se umirovljenikom u smislu ovoga Zakona;
50. poslodavac koji ne uplaćuje doprinose jest poslodavac:
- 50.1. koji najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca Poreznoj upravi nije putem propisanog izvješća za svakog pojedinog osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca dostavio podatak o mjesečnoj obvezi doprinosa dospeljoj u tom mjesecu ili podatak o činjenici da u tom mjesecu ne postoji obveza doprinosa zbog korištenja prava iz socijalnih osiguranja;
- 50.2. koji je najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca prikazao isplatu plaće, osim isplate zaostale plaće, i/ili mjesečnu obvezu doprinosa dospelju u tom mjesecu za osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika u propisanom izvješću, a u službenim evidencijama Porezne uprave, na dan dostave podataka bankama, ima evidentirane dospjele, a neplaćene obveze po pojedinoj bročanoj oznaci vrste doprinosa za osiguranike s osnove radnog odnosa i/ili osiguranike s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca u iznosu ukupne obveze doprinosa iskazane u prethodnom mjesecu na propisanim izvješćima za navedene osiguranike i više;

51. ostali poslodavci jesu poslodavci iz točke 36. ovoga stavka osim poslodavaca iz točke 50. ovoga stavka;
52. banka jest kreditna institucija, osnovana prema zakonu kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, pod kojom se podrazumijeva banka, štedna banka i podružnica strane banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj;
53. ovlaštena agencija jest Financijska agencija (u daljnjem tekstu: Fina);
54. mlada osoba – jest fizička osoba koju poslodavac po osnovi ugovora o radu sklopljenog na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja ima manje od 30 godina života, a do dana sklapanja ugovora o radu nije imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem;
55. vrijednosni kupon je javna isprava kojom se dokazuje da je poslodavac za sezonskog radnika u poljoprivredi uplatio doprinose za obvezna osiguranja;
56. sezonski radnik u poljoprivredi je osoba koja na temelju ugovora o sezonskom radu obavlja privremene odnosno povremene poslove u poljoprivredi sukladno posebnom propisu kojim se uređuje tržište rada;
57. poslodavac koji može zapošljavati na privremenim odnosno povremenim poslovima u poljoprivredi je fizička ili pravna osoba koja obavlja registriranu poljoprivrednu djelatnost, fizička osoba nositelj obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva odnosno fizička osoba;
58. razlika obveze doprinosa je razlika utvrđena po osnovi člana uprave, izvršnog direktora, likvidatora i upravitelja zadruge koji nije po toj osnovi osiguran, utvrđena rješenjem Porezne uprave.

Članak 20.

(1) Doprinosi se obračunavaju iz osnovice i na osnovicu prema mjesečnoj osnovici – plaći iz članka 21. i prema ostalim primicima iz članka 22. ovoga Zakona, i to:

1. doprinosi iz osnovice:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)

2. doprinosi na osnovicu:

2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika koji se prvi put zapošljava i prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje

2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(3) Obveza doprinosa sukladno stavku 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika mladu osobu i prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje

2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(5) Obveza doprinosa sukladno stavku 4. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.

Članak 36.

(1) Doprinosi se obračunavaju iz osnovice i na osnovicu prema izvedenoj mjesečnoj osnovici iz članka 37. i ostalim primicima iz članka 38. ovoga Zakona, i to:

1. doprinosi iz osnovice:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)

2. doprinosi na osnovicu:

2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika po osnovi izaslanog radnika – osobu koja se prvi put zapošljava i prema mjesečnoj osnovici iz članka 37. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(3) Obveza doprinosa sukladno stavku 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika po osnovi izaslanog radnika – mladu osobu i prema mjesečnoj osnovici iz članka 37. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje

2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(5) Obveza doprinosa sukladno stavku 4. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.

Članak 115.

(1) Doprinosi se obračunavaju s obračunom primitaka i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom primitka.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, prema primitku iz članka 112. ovoga Zakona doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu u roku od trideset dana od dana kada je primitak ostvaren, a prema primitku koji se daje u naravi ili u pravu doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je izvršeno davanje, odnosno korišteno pravo.

(3) Primitak naplaćen u inozemnoj valuti preračunava se u kunsku vrijednost na način kako je to uređeno propisima o porezu na dohodak.